

Στην εφημερίδα [«Καθημερινή»](#) στις 14.1.2016 δημοσιεύτηκε το παρακάτω άρθρο της Μαργαρίτας Πουρνάρα για τη φωτογραφική έκθεση της εικαστικού Αρτέμιδος Αλκαλή. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν στις 20 Ιανουαρίου 2016 στο Ινστιτούτο Θερβάντες της Αθήνας σε συνεργασία με το [Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος](#)

.□

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΕΠΙΖΩΝΤΩΝ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΗΣ

Η εικαστικός Αρτεμις Αλκαλή είχε πάντα ιδιαίτερη σχέση με το ύφασμα. Ακόμη κι όταν δεν το χρησιμοποιεί στα έργα της, ξέρει να αγγίζει αυτά τα ευαίσθητα, ψυχικά «νήματα», να υφαίνει συναισθήματα που κάνουν τη δουλειά της ανυπόκριτα συγκινητική.

Η νέα της ενότητα θα παρουσιαστεί σε μια έκθεση στο Ινστιτούτο Θερβάντες της Αθήνας, την Τετάρτη 20 Ιανουαρίου, με τίτλο «Έλληνες Εβραίοι επιζώντες από το Ολοκαύτωμα. Μια εικαστική αφήγηση». Εκεί εκθέτει 44 πορτρέτα συμπατριωτών μας που πέρασαν από το Αουσβιτς και το Μπέργκεν-Μπέλσεν, κάποιοι εκ των οποίων φωτογραφίζονται με συγκεκριμένες δημιουργίες της, οι οποίες σχετίζονται με την ιδιαίτερη ιστορία τους.

Η σύζευξη αυτή δεν είναι καθόλου ναρκισσιστική αλλά σίγουρα έχει στοιχεία αυτοαναφορικότητας, καθώς η καλλιτέχνηδα μεγάλωσε σε μια οικογένεια που είχε υποστεί τόσο τον διωγμό όσο και το βάρος της απώλειας. Επέλεξε λοιπόν τον ιαματικό τρόπο της τέχνης για να επεξεργαστεί και τα δικά της βιώματα.

Ιστορίες

«Η αλήθεια είναι ότι ξεκίνησα να φωτογραφίζω μέλη της οικογένειας που γλίτωσαν. Όταν όμως αυτά πέθαναν πριν από λίγα χρόνια, σκέφτηκα να εστιάσω και σε άλλα πρόσωπα που κατάφεραν να κάνουν το ταξίδι της επιστροφής. Αυτό που έκανε την αναζήτησή μου πιο επιτακτική ήταν ότι ήδη λόγω ηλικίας κάποιοι ήταν σε βαθιά γεράματα, έτοιμοι να φύγουν από τη ζωή. Σήμερα τρία χρόνια μετά, έξι έχουν χαθεί», λέει στην «Κ», η εικαστικός με

καταγωγή από την εβραϊκή κοινότητα των Ιωαννίνων. Η έρευνά της απέδωσε καρπούς και την οδήγησαν σε ταξίδια σε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και σε κάποιες χώρες του εξωτερικού, όπου είχαν διασκορπιστεί οι επιζήσαντες. Ο καθένας με τη συγκλονιστική του αφήγηση. «Προσπαθώ να μην ξεχωρίσω καμιά», μας λέει. «Άλλωστε όλες διακρίνονται από χαραμάδες θαυμάτων, πως κατάφεραν οι άνθρωποι αυτοί που πέρασαν από την κόλαση και βγήκαν ζωντανοί. Σαν τη Ματίκα Αζαριά, που εκτοπίστηκε στο Αουσβιτς μαζί με την αδελφή της. Τις κρατούσαν σε ξεχωριστά κελιά. Όταν η Ματίκα πληροφορήθηκε πως θα έστελναν την αδελφή της στον θάλαμο αερίων, αποφάσισε να την αποχαιρετήσει. Με κίνδυνο της ζωής της βγήκε το βράδυ από τον θάλαμο και συνελήφθη. Εξήγησε στους αξιωματικούς γιατί παρέβη τους κανονισμούς. Μίλησε για την αδελφή της και τελικά κατάφερε να τη σώσει».

Πρωτότυπα πορτρέτα

Η έκθεση δεν γίνεται τυχαία στο Ινστιτούτο Θερβάντες. Για πρώτη φορά εκτίθενται και πορτρέτα Σεφαραδιτών, που φωτογράφησε η Αλκαλή, με ισπανική υπηκοότητα και έγγραφα, από τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, οι οποίοι διασώθηκαν χάρη στις προσπάθειες του πρόξενου της Ισπανίας στην Αθήνα, Sebastian Romero Radigales. Ο Radigales διακινδύνευσε τη σταδιοδρομία του για να τους σώσει από βέβαιο θάνατο στα ναζιστικά στρατόπεδα, με την έκδοση νέων διαβατηρίων και την άσκηση πιέσεων για την ασφαλή μεταφορά τους από το στρατόπεδο Μπέργκεν-Μπέλσεν στην Ισπανία. Η έκθεση συνοδεύεται από φωτογραφίες εγγράφων: πιστοποιητικά υπηκοότητας, αλληλογραφία, διαβατήρια των επιζώντων με ισπανική υπηκοότητα, καθώς και βιβλία που έχουν γράψει οι επιζώντες σε διάφορες γλώσσες.

«Το πιο εντυπωσιακό με τους επιζήσαντες δεν είναι μόνον ότι καταφέρνουν να ζήσουν μέχρι τα βαθιά γεράματα αλλά ότι συνήθως έχουν φτιάξει πολυμελείς οικογένειες. Ίσως να ήταν μια φυσική αντίδραση, καθώς πολλοί είχαν χάσει όλους τους οικείους τους. Προσπάθησαν να αφήσουν πίσω τα τραύματα και να προχωρήσουν μπροστά με την αγάπη», λέει η Αλκαλή. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι και τα τέλη Μαρτίου.

Πηγή: εφημερίδα **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**